

syn til Repartitionen var der ved Anordningen af 13de August 1841 ikke givet de bornholmske Kjøbstæder Afgang til Sæde i Amtsrådet; dette skete derimod ved Rescript af 31de December 1850, hvor Tallet af Kjøbstaddeputerede blev fastsat til 2, samt ved Lov af 22de Marts 1855 § 8 og den sig dertil sluttende kongelige Resolution af 10de November s. A., hvorved det Forhold blev fastsat, som nu er gjældende. Det er saaledes et Forhold, som er ordnet imellem Land og By, ordnet med alle Parteres Samtykke og ordnet senest i 1857. De Eneste, der dengang gjorde Indvendinger, vare Sandvig og Allinge, fordi de i Anordningen af 1841 ikke vare medoptagne blandt Kjøbstæderne; men forøvrigt have alle Parter været enige om Forholdstallet og Fordelingen af Byrden. Det forekommer mig derfor nu, at man ikke bør forandre dette Forhold, før det har været gjort til Gjenstand for særlig Undersøgelse. Det har vist ikke lidet Vægt, hvad den ærede Ordfører bemærkede om Stemningen paa Bornholm i saa Henseende, men det maa anses for ønskeligt, at man, da Forholdet er saa særligt, for Diebliffet lader det beroe ved denne Lov Spørgsmaalet vil senere blive optaget, og man vil da kunne see, om Den ikke kan drages ind under Lovgivningens almindelige Bestemmelse. Man kan ikke saaledes oversee det i de Enkelte, paa hvad Maade det vil stille sig for de enkelte Kjøbstæder, som ikke derom saaledes have hittet sig, at det vilde være ønskeligt nu ved denne Sags Behandling at gaae ind paa Bestemmelser med Hensyn til et Forhold, der har udviklet sig i saa lang Tid, og hvor alle Vedkommende for 3 Aar siden vare enige om den Bestemmelse, som dengang blev vedtaget.

Ordføreren: Jeg skal naturligtvis henstille til ethvert Medlem at bedømme de forskjellige Momenter, der ere anførte for og imod Udvalgets Endringsforslag til § 28. Jeg har allerede udtalt, at jeg i den Grad mangler personligt Kjenndskab til de særlige Forhold paa Bornholm, at jeg ikke har dristet mig til at stille Forslaget, grundet paa det almindelige Princip, at saadanne småa Particularismer skulde udryddes, hvorimod jeg troer at have haft tilstrækkelig Hjemmel dertil deri, at saa

Mange, der ere nøie bekendte med disse Forhold, have udtalt sig derfor. Jeg skal kun gjøre den ærede Minister opmærksom paa, om, hvis de særlige Forhold paa Bornholm skulde opretholdes, dette da ikke ogsaa maa gjælde med Hensyn til andre Bestemmelser end dem, der udtrykkeligt ere nævnte i Udkastet? Hvad jeg derimod troer uden Ubeskedenhed, at jeg kan oversee, er det andet Spørgsmaal med Hensyn til § 12. Jeg kan være enig med den ærede Minister i, at der imellem for Meget og for Lidet ligger det Passende; men hvad jeg bestemt paastaar er, at der ikke gives noget Menneske, der tilfredsstillende kan besvare det Spørgsmaal, hvad der er passende, ikke engang for et enkelt Aars Budget, end sige naar der er Tale om Bestemmelser, der skulde gjælde for mange Aar; thi der behøves, som sagt, ikke Andet end en meget stor og omfattende Besøitsag til at forrykke Forholdet. Der kan udenfor de samme Grændser handles aldeles usforvarligt, ligesom der kan handles overordentlig sparsommeligt. Det kommer aldeles ikke an paa den Sum, der fremgaaer som Addition af enkelte Adbønder, men det er de enkelte Adbønder, det kommer an paa, og af dem er der en stor Deel, paa hvilke Amtsrådets Villie ikke har den mindste Indflydelse, da de maae tages, som de ere, uafhængigt af Amtsrådet. Det gaaer dog ikke an, at det samme Amtsråd med Hensyn til de Udgifter, hvorover det i det ene Aar har frie Hænder, og hvor det altsaa kan anvende meget betydelige, ja endog altsor store Summer, naar de ikke anvendes fornuftigt, i et andet Aar skulde være meget indskrænket, blot fordi der kom en meget betydelig Delinkvent-sag. Det er dernæst heller ikke muligt at sige, hvad der er passende med Hensyn til, hvad der ligefrem ligger indenfor Amtsrådets egen Beslutning. Det kan f. Ex. med Hensyn til Vejudgifter være en meget hensigtsmæssig Beslutning at anvende i et vist begrænset Aarsmaal betydelige Summer for at faae saamlige Veie grundforbedrede, hvorved jo Udgifterne til Veivæsenet efterhaanden vilde synke ned til et meget ringere Beløb. Det kommer nemlig ikke an paa, hvor stor Udgiften er i det Hele, men det kommer an paa, hvor stor den er i Relation til det, der opnaaes. Medens nu den